Försvarsdepartementet
Till: fo.remisssvar@regeringskansliet.se
Kopia: fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Er ref:
Fö2025/00707

Datum
2025-05-19

Diarienummer
D25/02141

Ärende
Remissvar

Handläggare
David Lindberg

Remissvar över promemoria Särskilda exportkreditgarantier för försvarsexport till den ukrainska staten

Sammanfattning

Exportkreditnämnden (EKN) välkomnar förslaget att med hjälp av anslagsmedel möjliggöra stöd till försvarsexport till den ukrainska staten.

EKN:s synpunkter nedan följer dispositionen i promemorian.

Grundläggande förutsättningar
EKN föreslår en utvidgning av vem som får vara köpare i den exportaffär som garantin ska avse.

Enligt förslaget får garanti bara utfärdas för ukrainska statens köp av krigsmateriel eller produkter med dubbla användningsområden (”PDA”) (inklusive tekniskt bistånd i båda fallen).

Även materiel som inte klassificeras som krigsmateriel eller PDA (inklusive tekniskt bistånd) kan behövas för att stödja Ukrainas militära förmåga.

EKN föreslår därför följande. Om det kan säkerställas att slutanvändningen av varorna eller tjänsterna sker i försvaret av den ukrainska staten och det av den anledningen inte är möjligt att utfärda garanti under förordning (2024:102) om särskilda exportkreditgarantier för Ukraina (där huvudsyftet ska vara ekonomisk och samhällelig utveckling och välfärd i Ukraina) bör garanti få utfärdas under den förordning som nu föreslås.

Det skulle till exempel möjliggöra exportaffärer inom transportsektorn med privata ukrainska köpare som efter påbyggnad av svenska varor levererar vidare till ukrainska

Postadress
Box 3064
103 61 Stockholm

Besöksadress
Kungsgatan 36
Stockholm

Telefon
08-788 00 00

Hemsida
www.ekn.se

försvaret. I annat fall kan garanti inte utfärdas för en sådan exportaffär trots två särskilda svenska förordningar om exportkreditgarantier för Ukraina.

Förskott
EKN noterar att kravet på förskott är betydligt större än i EKN:s ordinarie verksamhet. Enligt förslaget ska den ukrainska staten eller andra medfinansiärer betala ett förskott till exportföretaget på minst 30 procent av köpeskillingen innan garanti får ställas ut.

I EKN:s ordinarie verksamhet krävs i normalfallet ett förskott om 15 procent i affärer med en återbetalningstid om två år eller längre. Det regleras i OECD-arrangemanget. Eftersom affärer med krigsmateriel inte omfattas av OECD-arrangemanget kan lägre förskott än 15 procent i vissa fall vara acceptabelt i dessa affärer. För affärer med kortare risktid krävs i normalfallet inget förskott alls.

Begränsning i belopp
EKN anser att förslaget att sökande i samma företagskoncern inte får beviljas garantier överstigande 100 MSEK utgör en begränsning som kan göra den nya förordningen mindre användbar och föreslår därför att begränsningen tas bort.

Löptid
EKN konstaterar att den föreslagna garantiperioden är kort. I affärer som avser förbrukningsmateriel är kredittiden i normalfallet väldigt kort (30-90 dagar). Om affärerna däremot avser kapitalvaror motsvaras kredittiden i normalfallet av varans ekonomiska livslängd. Inte sällan innebär det kredittider på fem år och längre. Förutom att sista december 2030 enligt förslaget är en bortre gräns innebär det också att ju närmare slutdatumet en affär görs upp, desto kortare kredittid kan accepteras.

EKN:s riskbedömning
I punkt 4.10 i promemorian förutsätts att EKN gör en analys av miljömässiga konsekvenser, respekten för mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden i de affärer EKN avser att garantera.

EKN gör en egen sådan bedömning i alla affärer där EKN avser utfärda exportkreditgaranti förutom i affärer avseende varor och tjänster som kräver tillstånd från Inspektionen för Strategiska Produkter (ISP). Eftersom garantivillkoren förutsätter att exportören erhållit nödvändiga ISP-tillstånd gör EKN ingen annan bedömning i detta avseende än den ISP gör inför beslut om att godkänna utförsel.

Eftersom exporten under den aktuella förordningen enligt förslaget kommer att kräva ISP-tillstånd har EKN ingen avsikt att göra någon ytterligare bedömning. Om EKN:s förslag att garanti får utfärdas även för export som inte kräver ISP-tillstånd accepteras, kommer EKN inför beslut i sådana affärer att göra en sedvanlig bedömning av

miljömässiga konsekvenser, respekten för mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden.

Beslut om detta remissvar har fattats av generaldirektör Anna-Karin Jatko. Föredragande har varit gruppchef Kristian Orrbeck. Handläggningen har skett av jurist David Lindberg

Med vänlig hälsning,

Anna-Karin Jatko
Generaldirektör